

**Kroniek nr 53 van “Innemend Italië” op 962 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

DE SCHIPBREUK NABIJ PIZZO

In tegenstelling tot de meeste regio's kan Calabria niet bogen op belangrijke historische of culturele schatten. De toeristische infrastructuur is dan ook onvoldoende uitgebouwd en via industriële activiteiten vloeien er ook al niet veel centen naar deze uithoek van Italië. Maar veel wordt gecompenseerd door een woeste natuur en hier en daar een schattig stadje. Ooit verbleven we enkele dagen in Pizzo aan de Tyreense Zee.

Pizzo is een alleraardigst kustplaatsje dat zoals zovele gedomineerd wordt door een versterking uit de 14de-15de eeuw. Dit bolwerk verschilt in bijna niets met zijn tientallen broertjes en zusjes, overal verspreid over het schiereiland: een (min of meer) vierkante blok met op elke hoek een nogal lompe, ronde toren. Binnenin is het donker, koud en klam. Ideaal om er later een kazerne van te maken en om de minst comfortabele kelders om te vormen tot lokale gevangenis. Eenmaal de militaire functie van het bouwwerk de moderne oorlogsvoering met zware kanonnen niet meer kon volgen kwam het in verval. Soms werd een deel omgebouwd tot een fabriek. Vandaag kan dit net zo goed een museum zijn.

DE MADONNA VAN PIEDIGROTTA LIJDT SCHIPBREUK

Het fort ligt op de uithoek van een steile rots waarvan de ondergrond uit tufsteen bestaat. Een dergelijke rotsformatie wordt in het plaatselijke dialect *pizzu* genoemd. De etymologische betekenis van Pizzo heeft dus niets te maken met het beschermingsgeld dat aan de maffia wordt betaald... Vlakbij het kasteel bevindt zich de markt en daarrond ontdekt men de middeleeuwse stad die nog veel van haar charme heeft bewaard. Beneden ligt de haven, te bereiken langs een aantal steile trappen. Of met de wagen via een langere omweg. Enkele typisch Italiaanse restaurantjes zorgen er voor de nodige kleur. Kortom: een leuke verblijfplaats voor enkele dagen om van daaruit het binnenland te verkennen. Maar voor het verhaal van vandaag blijven we even ter plekke.

*foto wikipedia

Ten noorden van het stadje vinden we de Chiesetta di Piedigrotta. Langs de weg is er voldoende parking en hoewel je vrij langs de trap naar beneden kunt tot op zeeniveau, word je verondersteld een ticketje te kopen in de bar aan de andere kant van de kustweg. Mensen met een beperking mogen gratis binnen maar hoe je met een rolstoel langs die uitgehouwen treden veilig moet afdalen is mij een raadsel.

Het verhaal begint in het midden van de 17de eeuw toen een Napolitaans schip in een hevige storm terecht komt. De bemanning vlucht de hut van de kapitein binnen en roept de hulp in van de Madonna van Piedigrotta wiens afbeelding zich in de kajuit bevindt. Het schip vergaat, maar alle opvarenden kunnen zich al zwemmend redden. Met hen spoelt ook het schilderij van de Madonna op het strand aan. Als dank voor hun redding hakken ze in de rots een klein kapelletje waar het befaamde doek een ereplaats krijgt. Ook in latere tijden wordt de kust enkele keren getroffen door een hevige storm, raast het woelige zeewater door de grot waardoor het schilderij wordt meegesleurd, maar telkens als de storm gaat liggen bevindt het zich terug op de juiste plaats. Tot daar de legende, want er is tot dusver geen enkel document gevonden

waarin sprake is van die schipbreuk. Maar dat is uiteraard een detail waar in Italië niemand over struikelt.

EEN LIJK MEER OF MINDER...

Maar in Napels bestaat er wel degelijk een kerk toegewijd aan de Madonna van Piedigrotta. Deze bevindt zich ten westen van het centrum op de weg naar Pozzuoli, net op de plaats waar de viaduct begint. Bovenop die heuvel ligt dan het Parco Virgiliano, een druk bezochte plaats door de Napolitanen omwille van het groen, maar ook door literatuurliefebbers omdat ook het graf van Giacomo Leopardi naar hier werd overgebracht. Hij ligt er in goed gezelschap want ook de Romeinse dichter Vergilius vond hier zijn laatste rustplaats nadat hij in Brindisi was overleden. Italianen zeulen blijkbaar graag rond met lijken. Maar dat alles verklaart nog steeds niet waarom die grot, na de Bronzen van Riace in Reggio di Calabria, de meest bezochte attractie is in Calabrië.

Daarvoor moeten we teruggaan tot 1880 toen de lokale kunstenaar Angelo Barone het idee opvatte om van die grot zijn levenswerk te maken. Eerst vergrootte hij met zijn houweel de ruimte door er twee zijbeuken bij te kappen en deze te vullen met beelden die het leven van Christus en zijn heiligen voorstellen. Na zijn dood in 1917 nam zijn zoon Alfonso gedurende 40 jaar het werk over. Er kwamen allerhande scènes bij, zowel afzonderlijke beeldengroepen als basreliëfs. Hij waagde zich zelfs aan

fresco's op de plafonds. Toen ook hij het tijdelijke voor het eeuwige wisselde werd er aan de grot niets meer veranderd.

Of toch wel. In het begin van de jaren '60 van vorige eeuw werd het heiligdom het voorwerp van vandalisme. Met de grove hamer richtten enkele jongeren een ware ravage aan. Het leek het einde te zijn voor de Grotta della Madonna di Piedigrotta.

Toen kwam echter de redding uit een onverwachte hoek met het bezoek van een van de kleinkinderen die voor een tweetal weken naar zijn geboortedorp terugkwam. Hij was uitgeweken naar Canada waar hij aan de kost kwam als beeldhouwer en besloot om de puinhoop opnieuw tot leven te wekken. In 1968 was het werk voltooid.

*Behalve anders aangeduid zijn alle foto's eigen materiaal

Marc Vandenbon
Auteur van "Innemend Italië"
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

